

Hermann Schuckmann Timon Schrove

**Dissertatio Theologica Secunda De Decalogo eiusq[ue] posteriori Tabula;
Exhibens Praeceptum quartum, & quatuor sequentia, unam sectionem magnam
in fonte facientia**

Rostochi[i]: Richelius, 1645

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn78203098X>

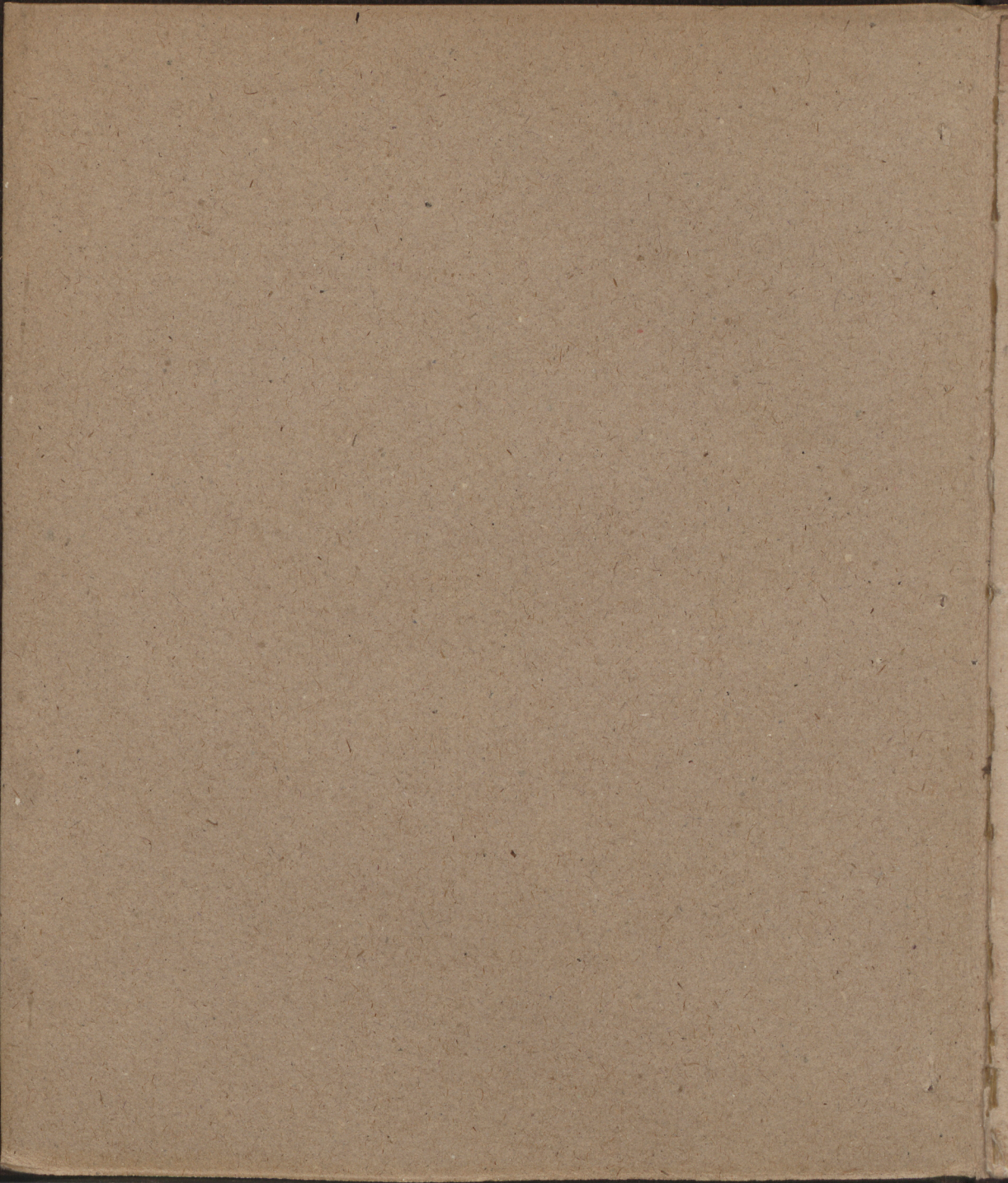
Druck Freier Zugang

Kurt J. Braun

H. Schuckman

P. U. theol. 1645.

DISSERTATIO THEOLOGICA
Secunda

DE

DECALOGO

ejusq; posteriori Tabulâ;
Exhibens Præceptum quartum, &
quatuor sequentia, unam sectionem ma-
gnam in fonte facientia

Quam

IN NOMINE JESU

*Cum Consensu venerab. Facultatis Theol.
in Universitate Rostochiensis*

PRÆSIDE

HERMANNO SCHUCKMAN,

Theol. D. & Professore.

d. 20. Decembris horis matutinis publicè

IN AUDITORIO MAJORI

defendendam suscipiet

TIMAN SCHROBE

Revaliâ-Livonus.

••(o)••

§

ROSTOCHII,

Literis NICOLAI KILII, Acad. Typogr. Anno 1645.

10

DECATO

cap: posteriori tabula

...

...

...

...

...

...

...

...

DISSERTATIO
de DECALOGO SE-
CUNDA.

In Nomine Domini nostri
JESU CHRISTI.

Sicut *Oratio Dominica*, quæ Dei sunt, ijs præfert, quæ nostra sunt, & illa per singulare pronomen $\sigma\acute{s}$; hæc per pluralia $\eta\mu\acute{\omega}\nu$ $\eta\mu\acute{\iota}\nu$ $\eta\mu\acute{\alpha}\varsigma$ definit, ut derivatis in nos, quæ Dei sunt, defectus quoq; & necessitates, quæ nostræ sunt, facile à Deo mutati, facile suppletum iri ostendat: Ita *Decalogus Deut 5. Exod. 20.* dilectioni hominis, cujus in homine norma est, præmittit dilectionem DEI, quæ omnem mensuram transcendit, ut in hac illius fundamentum, hujus in illâ exercitium contineri doceat. Hæc superiori dissertatione expositâ, de illâ in præfenti & subsequenti cum Deo agendum.

RESP.
TIMAN
Schrove
Revaliâ.
Livono. |

THESIS I.

EX amore DEI necessariò fuit amor eorum, quos & ipse DEUS amat, & propter DEUM à nobis amari fas est.

II.

Hinc arctissimus & inseparabilis utriusq; tabulæ nexus, quo posterior priori subordinata, pari cum eâ, si majestatem præcipientis & præcepti necessitatem spectes, obligatione gaudet.

1. *Joh. 4. v. 21.*

III.

Objectum tabulæ posterioris absolvit, vi Octavi, noni & decimi Præceptorum, unica vox Ψ cui in N. T. δ π λ η σ ι ω re-

A 2

spon-

spondet, idem dicens quod Ebræorum $\Gamma\Lambda\Delta\Upsilon$ Lev. 19. v. 17, 18. Ec
illius quidem forma in societate; hujus in propinquitate; utriusq;
in communione consistit.

IV.

Fundamentum communionis præstat una communis natu-
ra, unus pater, pastor, Dominus, unum commune Domiciliū, com-
mune pascuum, communis inter omnes necessitas, quā alter indi-
get ope alterius, & propter alterum alter vivit Mal. 2. v. 10. Act. 17.
17. v. 26 Eph. 4. v. 4, 5, 6. Luc. 10. v. 29. seqq.

V.

Ex hoc fundamento, tam $\psi\gamma$ quam δ $\pi\lambda\eta\sigma\acute{\iota}\omicron\nu$ (quod utrumq;
per fratrem exponitur Deut. 15. v. 9. Matth. 5. v. 22. seqq. & passim
in sacri) notum & ignotum, amicum & inimicum includit, nec
ulla inimicitia ab humanis principiis orta tanti esse potest, ut uni-
versale communionis fundamentum evertat Matth. 5. v. 43
Lev. 19. v. 17, 18. Luc. 10. v. 33. seqq. Exod. 23. 4, 5.

VI.

Quicumq; ergo post DEUM & propter DEUM in hac secun-
dā parte Deralogi diligendus proponitur, uno nomine proximus
est, isq; vel definitus Præcepto Quarto, vel indefinitus in reliquū.

De Quarto Præcepto.

VII.

Præceptum de honorandis parentibus ordine Decalogi
quartum, posterioris tabulæ primum est, quia primo & proximo
sanguinis gradu qui nos contingunt, Pater & Mater sunt. Hinc
primus honor in terris, post summum patrem in cœlis, ipsa dictan-
te naturā patri & matri competit.

VIII.

Deinde annexa peculiaris promissio, cujus virtus ad omnem
vitam se exporrigit, dignitatem præcepti hujus præ cœteris com-
mendat; præsertim, quod exercitio amoris & obedientiæ filialis
ad communem reverentiam, obsequium, dilectionem, ab incun-
te ætate via paranda: Unde, quod minus reverentiæ, modestiæ, ob-
sequij reliquum, quarti præcepti contemptus facit.

IX. No.

IX.

Nomine Patris & Matris veniunt parentes naturales, *ad Eph. 6. v. 1.* & juxta cum his omnes illi, quibus incumbit, quod vocibus **אב ואם** *πατήρ καὶ μήτηρ* significatur.

אב ואם

X.

Ita Capita familiae *Exod. 12. v. 3.* Tutores & curatores *Job. 19. v. 26, 27. ad Gal. 4. 2.* Seniores 1. *ad Timoth. 5. v. 1, 2.* Praeceptores 2. *Reg. 2. v. 12.* Doctores Ecclesiae 1. *ad Cor. 4. 15, 16. 2. ad Corinth. 12. v. 14. ad Gal. 4. v. 19.* Magistratus 1. *Sam. 24. v. 11, 12.* Patres & matres vocantur.

XI.

כבד honorare, est se inferiore alio, & alium superiore, digniorem, graviorem se, corde, ore, opere, agnoscere, fateri, demonstrare.

כבד

XII.

Sic DEUM honorat homo, cum illum solum pro Domino supra omnia, se pro servo agnoscit *Jesa, 24. v. 15. Psalm 22. v. 24. illi omnem gloriam tribuit; sibi omnem negat. Ps. 50. v. 15. Psalm. 86. v. 9, 10, 11, 12, 13.* nec suis rebus parcat, sed quicquid à DEO accepit, in DEI honorem pro declaranda subjectione, impendit *Prov. 3. v. 9.*

XIII.

Sic pius honoratur à pio, cum alter alterum digniorem habet ac seipsum *Psal. 15. v. 4. ad Rom. 12. v. 10.*

XIV.

Ita in specie patrem & matrem honorat filius, cum illos ipsos, quos natura & ordinatio divina superiores constituit, reverentia superiores agnoscit, eisq; mente, lingua, opere eam reverentiam praestat, quam ipsa paternitas, ipsa vis vocum **אב ואם** inculcat, *Mal. 1. v. 6.* quamq; Apostolus obedientiam interpretatur *ad Eph. 6. v. 1.*

XV.

Principium paternitatis omnis est summus pater in caelis *ad Eph. 3. v. 14, 15. ad Ebr. 12. v. 9.* cum quo unita, mater omnium nostrum in terris, superior Jerusalem, Ecclesia *ad Gal. 4. v. 26.*

A 3

XVI.

XVI.

Huic summo Patri summus suprâ omnia honor, timor, amor, ex toto corde, totâ animâ, totis viribus *Deut. 6. v. 5. Matth. 10. v. 37. c. 23. v. 9.* & propter eum Matri spirituali, quæ custos est verborum ejus, filialis subjectio *Jes. 49. v. 23. c. 60. v. 14. Eccl. Utriq; purum & simplex obsequium debetur Prov. 1. v. 8. & patris in משלר.*

XVII.

Sicut ergo omnis paternitas pendet à patre summo; sic omnem quoq; honorem patri & matri debitum fundari oportet *εὐ ευσεΐω adEphes. 6. v. 1.*

XVIII.

In Domino fundatur, quicquid fit propter Dominum & in nomine Domini, fitq; hoc pacto, ut ipse Dominus semper & ubiq; superior maneat.

XIX.

Et huc tendunt verba illa *כאשר צוך יהוה אלהיך Deut. 5. v. 16.* quæ præceptum Domini & causam impellentem & simul normam *כבר* constituunt.

XX.

Unde Regula: Quodcunq; obsequium pugnat cum verbo Domini, nec cum amore summi patris consistit, non honori parentibus sed dehonestamento cedit. Consulatur exemplum Christi *Luc. 2. v. 49. Joh. 2. v. 4.*

XXI.

Argumentum, quod robur addit præcepto quarto, est annexa peculiaris promissio, quâ longinquitas dierum, & vera beatitudo obedientibus promittitur, habito respectu ad terram à DEO datam.

XXII.

Terra hæc, ipsis filiis Israel in V. T. Chanaan erat: Israelitis juxta promissionem in N. T. est quilibet terræ Locus, qui piis ex divinâ benignitate habitandus conceditur, præsertim, quod Mansueti, h. e. qui facile alios superiores ferunt, seq; in Domino aliorum voluntati libenter accommodant, possessores terræ, & sic beati pronunciantur *Matth. 5. v. 5.*

XXIII.

כאשר
צוך
יהוה
אלהיך

למען

על
הארמה
אשר
יהוה
אלהיך
נתן לך

XXIII.

Tribuitur *Tō* prolongare dies parentibus, non ut causæ principali, sed tanquam objecto bonorum operum susceptivo, ex quo præmium operis boni in suos autores redundat. Simile habetur *Matth. 10. v. 41.*

יאריון
ומך

XXIV.

Sic igitur *longinquitas dierum*, præmium est antecedenti obedientiæ conveniens. Qui enim in nomine DEI patrem & matrem honore debito prævenit; hunc gratuita DEI promissio dignum facit, quem liberi deinceps & alij ætate juniore vicissim revereantur.

XXV.

Longævi autem, juxta promissionem Domini, illi censendi sunt, quibus vita & longitudo dierum DEUS est. *Deut. 30. v. 20.* quiq; quocumq; moriuntur, satiri dierum moriuntur, ad exemplum Patriarcharum *Gen. 25. v. 8. c. 35. v. 29. &c.*

XXVI.

Beatitudo, quæ connectitur cum longinquitate dierum, habet pro fundamento tranquillam conscientiam, cujus principium sola Fides est, & ex fide fluens amor DEI, & cum amore DEI necessariè cohærens, observatio præceptorum ejus.

למען
ישב לך

De Præcepto Quinto, חצוץ לא תרצו; Vitæ humanæ propugnaculo.

XXVII.

Quintum præceptum præmunit vitam proximi, & omnia prohibet unicâ eâq; brevissimâ propositione, quæ inhiant morti vel effusioni sanguinis humani, quæq; in universum ita comparata sunt, ut in perditionem alterius vitæ propendeant.

XXVIII.

Referuntur hæc ad duo capita: Aut enim conatum sequitur effectus, ut vel ipsa vita homini eripiatur, vel manente vitâ corpus lædatur; Aut affectus interiores odium, ira, inimicitia in proximum irrupentes, effectum suppleant.

XXIX.

XXIX.

Effectus, qui conatum sequitur, causam habet vel immediate hominem vel mediate.

XXX.

Immediatè homo hominem necat, cum per seipsum destinata voluntate, quibuscunq; intervenientibus mediis mortiferis necat. *Exod. 21. v. 12. seqq.*

XXXI.

Tale homicidium efficiunt & instrumenta lethifera, ferrum, lapis, lignum &c. *Num. 35. v. 16, 17, 18.* Et, his sive absentibus sive presentibus יְרֵיבֵי conatus *προαγγελικός*, alterius neci intentus, cum deliberatione & dolo conjunctus *Num. 35. v. 20. Exod. 21. v. 14. Deut. 19. v. 11.* qui pro principio habet יְרֵיבֵי יְרֵיבֵי odium & inimicitiam *Num. 35. v. 20, 21.*

XXXII.

Pœna homicidio tali dicta ultimum supplicium est, justa ex lege talionis vindicta, nullo *λύτρω* redimenda, nulloq; asylo tametsi sanctissimo præpedienda; Et hoc ideò, quod expiari terra non possit, nisi sanguine ejus, qui sanguinem hominis, creati ad imaginem DEI profudit *Gen. 9, v. 6. Exod. 21. v. 14. Num. 35. v. 31, 32, 33, 34. Deut. 19. v. 11, 12, 13.*

XXXIII.

Oppositum ejus est cædes involuntaria, quam dictum principium & condiciones junctim sumptæ destituunt, quæq; casu fortuito, citrà scientiam, ex errore commissa, *Num. 35. v. 15, 22, 23. seqq. Deut. 19. v. 4, 5, 6, 10.* ad occulta justitiæ DEI judicia reducitur *Exod. 21. v. 13.*

XXXIV.

Mediatè committit homicidium, qui causam dat effusioni sanguinis humani, sive id faciat, adhibitâ aliorum operâ suadendo, jubendo, procurando 2. *Sam. 12. v. 9.* sive præviâ scientiâ, cum avertere cædem possit, non avertendo *Exod. 21. v. 29.*

XXXV.

Hinc Regula generalis. Quicunq; novit prohibere se posse, quò minùs homicidiū eveniat, nec prohibet, quiq; facere potest, ut

in

XXIII.

Tribuitur *Deo* prolongare dies parentibus, non ut principali, sed tanquam obiecto honorum operum suscepti præmium operis boni in suos auctores redundat. Similiter Matth. 10. v. 41.

XXIV.

Sic igitur *longinquitas dierum*, præmium est ad obedientiam conveniens. Qui enim in nomine DEI matrem honore debito prævenit; hunc gratuita DEI dignum facit, quem liberi deinceps & alij ætate juniori revereantur.

XXV.

Longavi autem, juxta promissionem Domini, illi sunt, quibus vita & longitudo dierum DEUS est. Deus quiq; quandocunq; moriuntur, saturi dierum moriuntur exemplum Patriarcharum Gen. 25. v. 8. c. 35. v. 29. &c.

XXVI.

Beatitudo, quæ connectitur cum longinquitate debet profundamento tranquillam conscientiam, cujus sola Fides est, & ex fide fluens amor DEI, & cum amore necessario coherens, observatio præceptorum ejus.

De Præcepto Quinto,

לֹא תרצח; Vitæ humanæ propugnaculum

XXVII.

Quintum præceptum præmunit vitam proximi, & prohibet unicam eamq; brevissimam propositionem, quæ inhibiti ve effusioni sanguinis humani, quæq; in universum ita rata sunt, ut in perditionem alterius vitæ propendeant.

XXVIII.

Referuntur hæc ad duo capita: Aut enim conatur effectus, ut vel ipsa vita homini eripiat, vel man corpus lædatur; Aut affectus interiores odium, ira, iniuria proximum irrupentes, effectum suppleant.

